

4. šte.

April

Cerkveni GLASBENIK.

Letnik II.

1879.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

„Cerkveni glasbenik“ izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za rde Cecilijinega društva 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravnništvo sta v Alojznici.

O pasijonu.

Pasijon (Passio) se imenuje v kat. cerkvi zgodba terpljenja našega Izveščarja, ki se bere ali poje veliki teden in sicer na cvetno nedeljo, veliki torek, sredo in veliki petek po 4 evangelistih. Pasijon se opravlja prve tri dni med mašo po gradualu in traktu in veljajo zadnje verste, pred katerimi se, kakor po navadi, Munda cor recituje, blagoslova prosi in mašne bukve pokadé, za evangelij pri maši: veliki petek pa se opravlja pred tako zvano predposvečeno mašo (missa praesantificationum), toda velja vendar tudi pri zadnjih verstah za evangelij, pred katerem se moli Munda cor, blagoslova pa se ne prosi, niti se pokadé bukve. Tudi navadni Dominus vobiscum, Sequentia i. t. d. izostane, evangelijska knjiga se ne prekriža in tudi luči se ne prinesejo k njej te dni. Koncem evangelija se tako ravna, kakor pri družih mašah, le na vel. petek izostane poljubek knjige in kajenje. Na onem mestu pasijona, kjer se omenja smert Kristova, pade duhovščina na kolena, in moli klečé nekoliko trenutkov.

Vprašanje je pa zdaj: Kdo sme peti pasijon?

„Po Caer. Ep. lib. 2. c. 21. n. 14. pravi de Herdt pri Missa in Dom. „Palmarum — pojejo pasijon trije diakoni, ki pa ne smejo pri isti maši streči „kot diakon in subdiakon, ali pa trije mašniki, kot diakoni oblečeni; kjer „ni treh posebnih diakonov ali mašnikov, naj poje diaconus Missae sam ves „pasijon. Ker se pa utegne to, pravi Gavantus, tom. I. p. IV. Tit. VII. n. 25. „izvesti le z največo težavo, menijo drugi, da morejo pasijon peti celebrant, „diakon in subdiakon, vendar pa Subdiaconus Missae mora biti posvečen „diakon, ker subdiakonu ni pripuščeno evangelij slovesno peti (toraj tudi „pasijon ne) in štolo nositi. Pristaviti se mora, da lajiki ne morejo pasijona „peti, da še celo del „turbe“ ne. V manjših cerkvah bere pasijon celebrant „sam. Diakon poje samo oni del, ki se predava v tonu evangelija“.

Caeremoniale Romanum pa za take slučaje, da bi ne bilo mogoče dobiti 3 diakonov za popevanje pasijona, naravnost zapove, naj predstavlja celebrant osebo Kristovo, diakon evangelista in subdiakon „turbo“. Dotična rubrika se glasi: „In congregatione minori, sive collegiatis ecclesiis, ubi tot diaconi haberi non possunt, cantabitur Passio per Celebrantem ipsum, ac diaconum et subdiaconum ordine tamen Diaconatus saltem initiatum, quorum primus Christi, secundus evangelistae, tertius turbarum personam sustinebit“.

Kako pa naj se ravna po cerkvah, kjer je en sam duhoven?

O teh cerkvah, pri katerih ni ne dijakona niti subdijakona, pravi isti Caeremoniale Rom.: naj celebrant v mašnem plašči pasijon poje na evangelijski strani. Ta rubrika se latinsko tako glasi: „In congregationibus minimis, seu etiam ruralibus ecclesiis, ubi denique contingeret, tam exiguum pro tempore congregatum esse personarum numerum, ut neque diaconus, neque subdiaconus celebranti, missam cantanti adhiberi possit, nihilo minus tamen ipsum celebrantem, omissis aliis solemnitatibus, retenta casula totam passionem in cornu evangelii canere oportebit“.

Naj navedemo še dve določili o pasijonu. 1) S. R. C. Hispalen. In missis hebdomadae majoris canitur aliquando passio non solum a subdiacono, verum et a laicis et multoties ab uoratis contra Caer. lib. II. cap. XXI. . . S. C. respondit: Abusus omnino tolli debet. n. 2811 ad 8. die 16. Jan. 1677. (Po domače: Pri mašah vel. tedna pojejo semtertje pasijon ne le subdijakoni, temuč tudi lajiki in mnogokrat oženjeni; — na to odgovori C. R. „Ta zloraba se mora vsakako odpraviti.“) — 2) An monialibus praedicta (cantare partem ad turbam spectantem) liceant? S. C. respondit: Prohibeat sub poena suspensionis et in posterum non permittat. n. 3745 die 17. Junii 1706. (Na vprašanje: „je li redovnicam (nunam) dovoljeno „turbo“ peti“ — odgovorila je C. R.: Cerkevni predstojnik naj zabrani to pod kaznijo suspenzije in naj ne dovoli tega v prihodnje.) Mühlbauer Decr. auth.

Gregorijanski koral.

(Dalje.)

Vprašanje nastane, na čem vendar spoznamo cerkvene tone, ko vendar za ključem ni nikakoršnih znamenj, kakor v figuralni glasbi? Najzanesljiviši znak, po katerem cerkvene tone spoznati zamoremo, gotovo je končni glas speva, tonus finalis. Imata pa 1. in 2. ton skupni končni glas **d**, 3. in 4. **e** itd. Temeljni in končni glas (Grund- und Finalton), to je eno in isto, in ker imata avtentičen in plagalen ton en končni glas, je naravno, da sta si zelo v rodu. Avtentičen ton se spenja od temeljnega glasú do njegove oktave, plagalen pa se suče krog njega, kakor krog svoje osi ali tečaja. Redkokdaj se zgodi, da koralni spev prekorači tonovo mejo, ter ne sklepa s finalnim glasom. V tem slučaju se imenuje ton nepravilen (iregularen) in sklepni glas „Confinalton“. Tacih spevov je pa malo.

2. Spozna se cerkven ton po legi polglasov (glej 1. prilogo „Glasbenika“ 1879, str. 2.).

3. Imeniten znak je tudi dominantna, vladajoč glas, ki v spevu najbolj pogosto stoji, krog katerega se drugi glasi kopičijo in na kateri glas tekst psalmov recitujemo. V avtentičnih tonih je pravilno kvinta za dominantno, v plagalnih pa terca pod to kvinto.

Mesto spremenljivega **h** (b rotundum, b quadratum) vzeli so si za dominantno bližnji **c** in dominantna plagalnega tona ravnala se je po njem. Dominanta

4. tona tedaj ni bila **g**, ampak **a**. Tabela finalnih glasov in dominant razjasnila bode vse:

Toni	Finalis	Dominanta
I.	d	a
II.	d	f
III.	e	c
IV.	e	a
V.	f	c
VI.	f	a
VII.	g	d
VIII.	g	c

Zveza finale z dominanto povzroči tako zvano „repercussio“, to so intervali, ki se v teku speva večkrat ponavljajo.

Teh osem tonov pa se ne moremo poslužiti v njihovi naravni legi (Tonhöhe); kajti basistu bi dominanta **c** ne ugajala, tenoristu dominant a **f** ne. Zatoraj vzamemo en glas, katerega basist in tenorist lahko vzderžuje, za skupno dominantno, ter druge nánjo transponujemo. Ta glas bi bil **a**. Pervi ton tedaj, ker ima dominant a **a**, ostane v svoji legi; 2. ton, čigar dominant a je **f**, intonujemo dva glasa višje, 3., 5. in 8. ton z dominant a **c** dva glasa nižje, in 7. z dominant a **d** celo tri glase nižje. Tako intonovan spev, bodisi ktere ga kolj tona, izpeljati je lahko vsacemu pevcu.

4. Ktere ga tona da je spev, spoznamo slednjič iz njegovega obsega (ambitus). Haberl razločuje devet raznih obsegov. Mi pak se zadovoljujmo s štirimi najvažnišimi. a) Popolen ton (tonus perfectus) je tedaj, ako melodija sega od temeljnega glasú do njegove oktave. b) Nepopolen (tonus imperfectus), ako oktave ne dosega; sem spadajo intonacije psalmov. c) Nadpopolen (tonus plus quam perfectus), če oktavo zgoraj ali spodaj za en sam glas prekorači. d) Mešan ton (tonus mixtus), ako melodija naraven obseg za več kot eno noto prekorači, ter se avtentičen in plagalen ton pomešata. To prekoračenje pa se godi le po gotovih pravilih. Navadno se avtentični toni navzdol razprostirajo, plagalni pak navzgor. V tem tonu je pisan Te Deum, Gloria de Beata itd.

Rekli smo že prej, da se avtentičen ton stega od temeljnega glasú do njegove oktave, plagalen pa se le krog temelja suče, kakor krog svojega tečaja. Iz tega sledi, da imajo avtentični toni nekaj možkega na sebi, nekaj resnega, dá veličastnega, plagalni pa so bolj mirnega, tihega, celó tužnega značaja. Ta značaj pak izvira iz različne lege polglasov. Figuralni dur ima polglase v vsih skalah med 3. — 4., 7. — 8. stopnjo, ne tako koral. Dalje je dominant a v figuralni glasbi vedno dotična kvinta, ne tako v koralu. Pervi štirje toni imajo nad temeljnim glasom malo terco, drugi štirje veliko. Razumno je, da so te okoliščine zmožne vsakemu tonu dati poseben značaj. Guido Areški jih popiše v svojem delu „Micrologus“ tako-le: *)

Omnibus est primus, sed et alter tristibus aptus.

Tertius iratus, quartus dicitur fieri blandus.

Quintum da laetis, sextum pietate probatis.

Septimus est juvenum, sed postremus sapientum.

*) Po Oberhofferju.

To je:

Pervi je vsem, toda drugi posebno tužnim primeren.
Tretji je serden, četrti baje postaja priliznen.
Petega daj veselim in šesti naj služi pobožnim.
Sedmi je last mladine, zadnji lastnina je modrih.

Kardinal Bona govori o teh lastnostih še obširneje. Pravi namreč:

Primus, *foecundus*, plodovit, *item modestus*, *severus*, zmeren, resen.

Secundus, *gravis*, pomenljiv, *tristis flebilis*, tužen, mil.

Tertius, *animosus*, pogumen, *promptus*, berz, *vehemens et acutus*, silen.

Quartus, *compunctivus*, vzbujni, *blandus*, dobrikav, *attractivus*, vabljev,
plangens, *lamentans*, tužen, zdihljiv.

Quintus, *delectabilis*, zanimiv, *laetus*, *jubilans*, vesel, radujoč se.

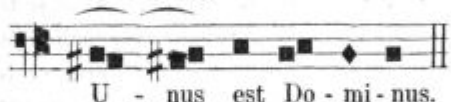
Sextus, *devotus*, pobožen, *suavis*, ljubeznjiv; *item moestus*, *lacrymabilis*,
žalosten, jokajoč.

Septimus, *sublimis*, vzvišen, *ac majestate plenus*, veličasten, *incitat ad gaudium*, *et statim revocat ad moestitiam*, oveseliven, pa kmalo zopet žalostiven.

Octavus, *universalis*, *narrativus*, splošen, pripovedujoč.

Radi priznamo, da je treba precej domišljije, ako kdo hoče v vsakem tonu res najti naveden značaj. Vendar interesantni ste te dve izjavi na vsak način in semtertje tudi resnični.

Še eno vprašanje je razjasniti. Kaj je soditi o slučajnih znamenjih (zufällige Zeichen), katere nekteri v koralu imeti hočejo? Novejši diatonikarji bi namreč radi, da bi se včasih polglasi rabili mesto celih; postavim v prefaciji:

Kak vpliv ima cerkvena glasba — dobra in slaba — na verno ljudstvo?

(Dalje.)

Toda naj pokažem še v konkretnem izgledu, kako mogočen vpliv ima pravo, pobožno cerkveno petje, kakor tudi prava cerkvena glasba sploh, na verno kerščansko ljudstvo. Navedem tu, kar pripoveduje slavni dr. Witt o prelepem cerkvenem petji v „Beuronu“. Tukaj, piše on, pojó v cerkvi le menihi, očetje in bratje, in le koral, v prezbiteniji, obnjeni k altarju. Tu se mi je pred-očil prizor, pravi on, kakoršnega še nisem videl. Pred veliko mašo je bila „tercija“, med mašo pridiga, po maši še „seksta“. Sédel sem v prvi klopi v srednjem predelu cerkve, à bilo je v cerkvi tako tiho in mirno, da sem se nehoté parkrat ozerl nazaj, da bi videl, je li kaj ljudi v cerkvi. In glej! ni jih bilo malo. Toda ljudstvo se ni obnašalo le pobožno, temuč, rečem naravnost, obnašalo se je sveto. Komaj sem čul en- ali dvakrat tiho zakašljati. Zdelo se mi je, kakor da bi se nihčé celo sopsti ne upal vsled same pobožnosti, kar je veljalo zlasti o precejšnem številu onih, ki so po maši pristopili k sv. obhajilu; in dasiravno se je po maši opravljal še „seksta“, ostala je vendar večina ljudi še v cerkvi in mnogi so počakali, dokler ni zadnji menih v svečanem sprevodu (tako menihi dohajajo tudi v cerkev) izginil za samostanskimi vratmi. Tedaj takov vpliv ima lepo cerkveno petje, ima oni dolgočasni, plesnjev koral, kakor ga nekateri tako radi pitajo, na verno ljudstvo, sem si mislil sam pri sebi. So pa tudi menihi peli s takim veseljem in tako pobožnostjo, da bi bil človek lahko mislil, da sami angeljci pojo! — Tako dr. Witt.

Mogočen je tedaj vpliv, ki ga dostojna, resna in v resnici pobožna cerkvena glasba na verno ljudstvo ter njegovo obnašanje v hiši Božji ima. Usodim si celó terditi, da, kakoršna glasba, tako bo obnašanje ljudi v cerkvi. In to je čisto naravno! Ni ga — rekel bi — človeka, na katerega bi glasba prav nič vpliva ne imela, mu serca prav nič ne ganila; saj so že stari narodi iz skušnje vedeli, koliko moč ima glasba do človeškega sercá in terdili, da so pevci, kot Orfej, Amfion, Arijon in drugi, s petjem divjim narodom serca mečili, ter jih s pomočjo glasbe k milejšim nramom in lepšemu vedenju privajali. Istina pa je tudi, da različna glasba različne občutke v človeški duši vzbuja; kakoršna pa so notranja čutila, tako bo zunanje obnašanje, kajti človeku je vže prirojeno, da v vsem svojem vedenji objavlja to, kar mu sercé čuti, česar mu je duša polna. Ako je tedaj glasba posvetno vesela, poskočna in razposajena, bo tudi vedenje posvetno in razposajeno; ako pa je glasba resna in sveta, potem bo tudi vedenje resno in spodobno. In vprašam: Je li mogoče, da bi se verno občinstvo pri službi Božji nespodobno obnašalo, da bi bilo raztreseno ali v zgolj posvetne misli zatopljeno, ako se v resnici pobožno petje spred altarja razlega ter resna, pobožna glasba mogočno s kora doni, ki pričujočim nehoté sercá pretresa in jim duhá k nebesom povzdiguje? Ali ne bo velikoveč prav vsled resne, pobožne glasbe tudi navzoče ljudstvo samo resno, zbrano in pobožno? Iz tega pa zopet sledi, da, ako se zboljša cerkvena glasba, ki je sedanji čas večidel močno propala, zboljšalo se bo dokaj tudi obnašanje vernega ljudstva v cerkvi.

Pa ozrimo se še na slabo, to je: posvetno, trivijalno, mehkužno glasbo v cerkvi. Tudi ta močno upliva na verni ljud, toda ravno nasprotno. Taka nevredna glasba srcá ne spodbuja, ga ne blaži, ne posvečuje, marveč vleče ga le k tlam, vzbujajoč v njem posvetne misli in nesveta, nasladna čutila; ona službe Božje ne povzdiguje, marveč profanuje, vernega ljudstva ne spodbuja, marveč le moti, kvari in pohujšuje. Taka nevredna glasba, naj se sicer v cerkvi še tako skazuje in šopiri, vendar-le ni cerkvena, njeno mesto, in naj bi bila sama na sebi še tako umetna in doveršena, je tako malo cerkev, kakor malo je katoliško svetišče kraj za kakega Adonisa, Venero ali Apolona, naj bi bil tudi od Fidijske ali Praksitelove roke. Taka glasba je na svojem mestu v koncertu, v gledišči ter na plesišči, pa še tu slabo vpliva na občinstvo, ako je le premehekuzna in frivolna. A v cerkvi, ki je hram Gospodov, veža Božja, šator Najvišjega, bivališče živega Boga, spodobi se glasba resna, sveta, čista in vzvišena, kakor jo sv. cerkev s svojimi določbami tudi naravnost zahteva, nasprotno pa ostro prepoveduje.

A žalibog, da je bila cerkvena glasba v zadnjih časih zašla na čisto krivo pot, da je postala do cela posvetna in lascivna, in je pravo cerkveno petje in godbo za dalj časa iz veže Božje skoraj popolnoma izrinila. Namesto starodavnega krasnega ter častitljivega korala in poznejše od cerkve na tridentinskem zboru poterjene mnogozvučne (polifonne) glasbe à la Palestrina stopila je mehkužna teatralna inštrumentalna godba s svojim hrupnim šopirjenjem in vsakojakimi nedostojnostmi, pa posvetne, pogostoma celó spodtikljive arije iz oper s podtaknjenim, časih komaj na pol svetim tekstom. Ali to ni bila prava „abominatio desolationis, stans in loco sancto“ — gnjusoba razdejanja, stoječa na svetem mestu?

Da taka cerkvena glasba Bogá ni povelicevala in vernega ljudstva ne spodbujala, temveč službo Božjo le motila, ter pripravljala jo ob njeno veljavo in višji značaj, to je jasnejše, ko beli dan. Da, derznem se celo terditi, da ono versko mlačnost in malomarnost, ono nespoštljivost — da ne rečem — naravnost prezirnost svetih obredov in službe Božje, ono neobčutljivost in topost za vse višje in Božje, katera dandanes tako mnogoterno duhove oklepa, je med drugim v prvi versti zadolžila taka zdivjana in nevredna cerkvena glasba, kakor je bila do novejših časov in je mnogoterno še sedaj v navadi. Ta spaka cerkvene glasbe je pa tudi vernikom: duhovnim in neduhovnim, pravi okus tako popačila in čut za to, kar je v cerkvi dostojno in primerno, tako okerhala, da većinoma skoraj več zmožni nismo razsojevati, kaj je za cerkev in službo Božjo pristojno in kaj ne. Kako škodljiv vpliv taka nedostojna glasba na verno občinstvo ima, imel sem večkrat priliko dejansko prepričati se.

(Dalje prih.)

D o p i s i . *)

V zadnjem listu zagrebške sv. Cecilije (list za pučko cerkveno glasbo i pjevanje), ki obsega številki za november in december, je natisnjen dopis s podpisom: Eden član (?!) „Cerkv. glasbenika“, katerega hočemo tu svojim bralcem podati v slov. prestavi. Glasi se:

*) Ostale dopise prinesemo pozneje; prosimo, oprostite!

Iz Kranjske. Tudi mi Slovenci imamo glasilo cecilijinega društva v Ljubljani: „Cerkveni glasbenik“, toda temu listu ni namen, gojiti cerkveno narodno glasbo in petje, marveč samo cerkveno. Jaz sem o priliki povzbujal, da naj bi se „sv. Cecilija“ v Zagrebu in „Cerkveni glasbenik“ v Ljubljani gledé napevov v nekaterih točkah sporazumela, a ne vem, kje je zadržek. Naš „Cerkv. glasbenik“ naj bi z Vašim dovoljenjem prinašal vse napeve iz „sv. Cecilije“, le da bi se napevu podtaknil slovenski tekst. Na ta način imeli bi v Ljubljani manj stroškov, dela in truda s „Cerkv. glasbenikom“, v Zagrebu pa sè „sv. Cecilijo“. Tako bi dobili Slovenci in Hrvatje skupno cerkveno-narodno petje. Gotovo je, da latinsko petje med Slovani sčasoma popolnem pade. Latinskega petja naše ljudstvo ne razume in mu ne gre od serca ne k sercu. Eden član „Cerkv. glasbenika“.

Temu dopisu priterjuje v daljši opazki vredništvo „sv. Cecilije“ ter jo konča sè stavkom: „.... mi pak smo od naše strani vedno pripravljeni z brati Slovenci v družbo stopiti, ako ni to na škodo hervlašćini“.

Naj tudi vredništvo „Cerkv. glasbenika“ gospodu dopisniku oziroma „članu Cerkv. glasbenika“ svojo misel o njegovem dopisu v „sv. Ceciliji“ razodene. Berž v prvem stavku pravi gosp. pisatelj, da glasilo cecilijinega društva v Ljubljani, „Cerkv. glasbenik“, ni namen, gojiti cerkveno narodno glasbo in petje, marveč samo cerkveno. Iz tega stavka se vidi, da gosp. dopisnik ne pozna ne ljubljanskega cecilijinega društva, ne „Cerkv. glasbenika“ in da celó zaumena o cerkveni glasbi ter njeni razdelitvi nima. Ako bi poznal cecil. društvo, bi vedel, da društvo po §. 2. d. razun drugih oddelkov cerkvene glasbe svojo skerb obrača: na cerkveno petje v domačem jeziku, (to je isto, kar „sv. Cecilija, list za pučko cerkvenu glasbo i pjevanje“ na čelu nosi). „Cerkv. glasbenik“ pa je glasilo Cec. društva, torej ima z društvom enake namene, enako skerb — tudi skerb za cerkveno petje v domačem jeziku. Ako gosp. dopisnik pravi, da „Cerkv. glasbenik“ domačega petja ne goji, moramo reči, da on ali ni še videl „Cerkv. glasbenika“, ali da je slep, ali pa da mu ni resnica ljuba. Naj si izvoli, kar mu drago!

Gosp. dopisnik pa tudi nima pojma o cerkv. petji, če „cerkveno narodno glasbo in petje“ (sv. Cecilije) nasproti postavi „cerkvenemu petju“ („Cerkv. glasbenika“); dà, reči moramo, da še logično misliti ne zna. Kje je tukaj nasprotje? — Ako pa meni, da cerkveno petje, gojeno po „Cerkv. glasbeniku“, je le koral, ali pa sploh le latinsko, mu moramo zopet reči, da to ni res, da je laž.

Gosp. dopisnik misli, naj bi se „sv. Cecilija“ in „Cerkv. glasbenik“ sporazumela ter drug drugega priloge prinašala. No, kar se nas tiče, nimamo nič zoper to; še veselilo nas bode, ako „sv. Cecilija“ katero naših pesmi, ki jej dopade, ponatisne, ker se ne bojimo, „da bi bilo to na kvar Slovenščini“. Upamo tudi, da bi „sv. Cecilija“ ne nasprotovala, ako prinesemo svojim bralcem kako skladbo iz njene priloge, kadar bi ugajala cerkvenemu ter našemu okusu. To pa nam nikakor ne gre v glavo, kako bi se mogli stroški za „Cerkv. glasbenik“ zmanjšati, ako bi on prinašal prilogo „sv. Cecilije“; kajti „Cerkv. glasbenik“ velja pri vsaj tolikem obsegu 2 for. na leto, „sv. Cecilija“ pa — 4 for.

Kar se naposled tiče zadnjih stavkov gosp. pisatelja iz Kranjske (?), češ, da „gotovo latinsko petje med Slovani sčasoma popolnem pade“ i. t. d. — na to odgovarjati tukaj ni prostora; mesto odgovora pridenemo prederzni terditvi le del: ?

Vredništvo „Cerkv. glasbenika“.

Naše priloge.

Št. 11. je biser izmed cerkvenih skladb slavnega Mozarta; škoda, velika škoda, da je bil duh tadanjega časa in cerkvenih skladb skoz in skoz necerkven — pokvarjen. Koliko izvrstnih umotvorov cerkvene glasbe bi nam bili mojstri velikani Haydn, Mozart, Beethoven in dr. zapustili! — Tako pa moremo iz liturgično-cerkvenega stališča, žalibog, le malo, malo skladb teh sicer slavnih môž rabiti. Omenjena št. 11. se tudi lahko poje brez orgelj, ako se v glasovih 3 in 2 pavze, kjer imajo orglje „solo“, izpustijo.

Popravek. V 2. polovici 8. št. 3. priloge bi morale biti besede druge kitice za eno noto naprej postavljene.

Razne reči.

— Znano utegne biti našim bralcem, da se je pred kakimi 3 leti imelo ustanoviti Cecilijino društvo za dežele korune češke, da ga pa vlada ni poterdila. Zadnja številka „Cecilie“ v Pragi pa je donesla preveselo vest, da je zdaj cerkveno-glasbeno društvo pod imenom: Obecná Jednota Cyrillská vendar-le dovoljeno (31. jan. 1879). Društvo sv. Cirila se bode razširilo po vsih čeških škofijah in v posameznih škofijah zopet delilo v župnijske podružnice. Pravila novega društva so enaka onim „Cec. društev“; pokrovitelj pa mu bode metropolit praški. Blagoslovi ga Bog in sv. Ciril!

— Sekovski preč. gosp. knezoškof J. Zwerger, ki neutrudljivo dela za vse lepo, pravo in dobro, je dal v svojem „Kirchliche Berordnungsbblatt“ št. 2. na svitlo okrožnico o cerkveni glasbi, ki je, kakor graški „Kirchenmusik“ piše, veliko veselja pouzročila med sekovskimi duhovniki. Okrožnica z vso odločnostjo zahteva, naj se pri cerkv. glasbi na prvo mesto postavi vokalna glasba in zopet vpelje od sv. cerkve zapovedani cantus gregorianus ter nanj opirajoče se polifonno petje. Instrumentalne godbe ne prepove popolnem, vendar ji postavi potrebne meje; tudi ljudsko cerkveno petje v okrožnici ni pozabljeno.

— Kakor „Christlicher Bote“ iz Rima poroča, imel je nedavno gosp. J. Lemmens iz Mehlinije posebno zaslišanje pri sv. Očetu, ter se ž njimi dolgo pogovarjal o cerkvenem petji in godbi pri službi božji. Papež Leon XIII. vso svojo pozornost na to stroko cerkv. umetnosti obračajo in so prešinjani od potrebe, da se mora liturg. petje in cerkv. glasba do onih zdravih in prvih postav nazaj pripeljati, ki jih je Cerkev vedno zastopala, in katere so mojstri stare šole s tolikim vspehom gojili. Posebno za Rim in Italijo mislijo neki nove in določne postavbe dati; saj tam med glasbo v cerkvi in gledišči ni veliko razločka.

— „Wien. Bl. f. kath. Kirchenm.“ pripovedujejo o severno-amerikanskem Cec. društvu, da šteje ono okoli 2500 udov, med katerimi je tudi kardinal Closkey v New-York-u, pa 33 nadškofov in škofov.

— Štev. 3. „Sieg. Blätter f. kath. Kirchenm.“ ima dopis iz Moguncije (Mainz), v katerem gosp. G. Weber britko toži, koliko težav prizadeva zopet vpeljati latinsko petje pri petih mašah tam, kjer je bilo izpodrinjeno po nemških pesmih. Tej pritožbi doda dr. Witt sledečo opazko: „Naj bi bil ta klic iz Moguncije svarilo vsem duhovnikom, kateri hočejo vpeljati pri veliki maši nemško petje. (Nemško ali slovensko — vse eno. Vredn.) Brez smertnega greha bi se to ne moglo zgoditi. Mi (Witt) le še ponavljamo dekret S. R. C.: „Med veliko mašo (quoad cantum missa solemnis = missa cantata) v domačem jeziku peti, je zloraba, ki se mora prepovedati. Škof jo mora popolnem (omnino) prepovedati.“

Oglasnik.

P. Ang. Hribar. — Postni in velikonočni napevi za sopran, alt, tenor in bas (na prodaj pri Gerberji in Ničmanu po 50 kr.) — 16 lahkih pesmi in sicer: 5 za križev pot, 5 postnih, 5 velikonočnih in 1 za sv. leto. Iz serca želimo, naj bi te skladbe dosegle svoj namen, nadomestiti necerkvene pesmi, katerih imamo toliko obilico. Napevi so povsod tekstu primerni, harmonizacija je dobra; le bas léta v nekaterih številkah semtertje nekoliko neukretno v 2 ali 3 oktavah. Vsled tega postane intonacija za basiste precej težka, n. pr. v 1. št. | d c B | A F | A B f | c c | i. t. d., kar se pa lahko popravi, ako bas ostane v bližjem položaji, v katerem je začel. Na manjše pregreške ne ozirajoč se, hvalimo konečno gosp. skladatelja čisto gorečo ljubezen do naše svete reči. (Čisti dohodek je namenjen hiralnici in dekliški sirotišnici v Ljubljani.)

Pridana je listu 4. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjerda. — Odgovorni vrednik muzik. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.